

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolvasó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Lakásuzsora Debreczenben.

(H. S.) Debreczen város a legutóbbi évtizedek alatt, népességét tekintve, igen nagyot fejlődött. A hosszú ideig közepes népességű város egyszerre felszivni kezdte magába a körötte elterülő vidék lakosságát, majd újabb meg újabb ipari, kereskedelmi és kulturális intézmények felállításával egész sereg hivatalnoknak, gvári és ipari munkásnak vált megtelepedési helyéül, úgy hogy ma már 85 ezer lakosával erős lépésekkel közeledik az ország legnépesebb városainak élére.

De ezzel egyidejűleg Debreczenben az a csodálatos jelenség állott be, hogy a lakosság számának növekedésével a város fejlődése nem akart lépést tartani. Míg más városban a lakosság jelentékenyebb emelkedése nélkül is egy-két évtized alatt szédületes gyorsasággal egész utcák épülnek ki, addig Debreczenben még a főutakra sem mondhatjuk el, hogy az megfelelő módon kiépült volna. Mellékutcaink pedig egy-kettő kivételével, akármelyik kisebb mezővárosba beillenének — anélkül, hogy ott feltűnést okoznának.

A „nagy falu“ kifejezés ma is ráillik Debreczenre, sőt ma talán a többi nagyobb vidéki városok óriási

fejlődéséhez viszonyítva, még inkább mint valaha. Emellett azonban Debreczen „nagy falu“ voltának átkát ma jobban és erősebben kezdjük érezni, mint valaha.

Eddig ugyanis legfőleg csak szegyenkeztünk az idegen előtt, akiknek a 80 ezer lakosu Debreczen főutcájával már teljes mivoltában bemutatottuk, most azonban kezdjük érezni, hogy a legkisebb bajunk volna az, ha a kellőleg ki nem épült Debreczen miatt csak szegyenkezni kellene, mert ma már ott vagyunk, hogy ezen abnormis állapot miatt szenvednünk kell.

Kezdjük érezni a lakásinséget minden átkával. Debreczenben ezidő szerint amiatt panaszkodni sem szabad, hogy nincs egészséges, vagy modernül berendezett lakás. Az a család még szerencsés, amelyiknek a legredukáltabb szükségéhez képest megfelelő nagyságu lakása van, mert e városban már felütötte fejét a lakásuzsora.

Ott tartunk, hogy háztulajdonosok, bankárokon és tőkepénzeseken kívül Debreczenben senki emberfia nem tarthat magának, társadalmi állásának, vagy szükségletének megfelelő lakást, mert sem az a magasabb állású hivatalnok, katonatiszt, ügyvéd, orvos, tanár, vagy kereskedő nem tudja megfizetni azt a horribilis lakbért, amit a háztulajdonosok

egy 4-6 szobás lakásért kérnek, sem pedig a kishivatalnok, vagy más polgárcsalád nem képes jövedelméből kiszakítani egy 2-3 szobás lakás mai, hihetetlenül magas bérét.

A februári negyed Debreczenben a lakókra mindenféle nagy meglepetést és még nagyobb elkeseredést hozott. Megkezdődött a stájerolás és pedig oly kiméretlenül, hogy megrendíti ezer meg ezer családnak, különben is oly nehéz megélhetését.

Ez azonban valószínűleg még csak kezdet. A főváros példájából következtetünk. A pénztől megreszegedett emberek az első lépéseknél nem szoktak megállni, próbálják feszíteni a húr, ameddig csak lehet. Ha elszakad, mit törődnek ők azzal.

Túrni azonban ezt nem szabad. Vedekezni kell ellene, míg nem késő. Ha a visszaéléseket teljesen megszüntetni nem lehet, legalább korlátozni kell.

Szükséges, hogy maga a város lépjen első sorban a cselekvés tereére. A két városi bérház élőpélda arra, milyen irányban kezdje meg a város a bajok szanálását. Emeljen a város minél több bérházat, mert ezzel nem csak hozzájárul lakossága bajainak enyhítésére, de jelentős jövedelemhez is jut, hisz a vá-

Az utolsó szerelmes.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —

Írta: Herczeg Ferenc.

A hegyek remetéje leereszkedett egyszer a völgybe, hogy megtudjon egyet-mást az emberek viselt dolgairól.

Őszi alkonyat volt, mikor a havas lábához érkezett. Ez egy szőlőjárt, kopár fensík volt. Nagy távolságban egymástól emberkoponya alakú nagy sziklak és magányos aglegényfenyők szomorkodtak a piros esti fényben.

A remete kissé elfáradt és pihenőre letelepedett egy utszéli szikla tetejébe. Ekkor megpillantott egy férfit, aki batyuval a hátán felfele jött a lejtőn. Furesa embernek látszott, Romeo jelmezt viselte, de a ruhája igen kopott volt, az arca fonnyadt, a haja gyér. A tartása azonban királyi volt, a profilja remes metszésű, a szeme meg tüzesen ragyogott.

A vándor nem vette észre a remetét, hanem letelepedett a szikla tövébe. Ott nagyott sóhajtott, majd kibontotta batyuját. Egy óska gitár volt benne, néhány könyv, egy tör, egy selyem kötélhágcsó és egy fekete ébenfaszekrény.

A vándor később arany kulesot vett ki a kebeléből és kinyitotta az ébenfa-szekrényt. A szekrényke teli volt rózsaszínű levelekkel,

fonnyadt virágokkal, hajfűrtökkel, szalagokkal női arcképekkel és hasonló liliommal. — Egy nefeletjes-kek barisnyakotó és egy csipkés zsebkendő is volt benne.

Az öreg a szikla tetejéről is figyelemmel kísérte a vándor minden mozdulatait és a furesa utipegyász láttára hangosan elnevette magát. Az ifju ember ekkor a haragtól szikrázó szemmel talpra szökött.

— Ki vagy te ott fenn? — kérdezte lángvörös arccal.

— A hegyek remetéje vagyok — válaszolt nevetve az öreg.

Erre almosolyodott az ifju is.

— Akkor jó uton járok. Éppen téged kereslek.

— Hát te ki vagy?

— Én vagyok az utolsó szerelmes.

Az öreg fűgén lemászott a szikláról és kezét fogott az ifjuval.

— Nincs már több szerelem a világon?

— kérdezte az, izgatott kíváncsiságtól szepgeve.

— Nincs! — válaszolt komor meggyőződés hangján az ifju.

Az öreg halkán elfűtlyentette magát nagy meglepetésében.

— Mit csinálnak most már az emberek?

— kérdezte.

Az ifju kesernyén mosolygott.

— Látszólag ugyanazt, amit eddig is

csináltak, de nem szeretnek többet. Úres szívvel és hazug ajakkal szeretkeznek, vétkeznek és csálnak, párosodnak és házasodnak, de nem szeretnek többet. Mert tudnod kell, hogy a szerelem meghalt.

— Végérvényesen és visszavonhatatlanul?

— Meghalt! — ismételte tompa hangon az ifju.

— És milyen betegség pusztította el?

— Nem halt meg természetes halállal.

Öngyilkosságot követett el.

Az öreg összecsapta két kezét.

— Óh, a boldegtalan! És mi volt a végzetes tettének oka?

— A kétségbeesés. Egy nap ugyanis váratlanul kinyílt a szeme, ekkor meglátta önmagát és gondolkozni kezdett...

— Gondolkozni! A szerelem? — sópánkodott az öreg. — Most már mindent értek!

A két férfi elhallgatott és elmerengve nézte a leáldozó nap cinóbervörös gömbjét.

A lejtőn fagyos esti szellő bontogatta szárnyait. A hosszú hallgatást az öreg törte meg.

Halk, a férfias megindulástól remegő hangon szólt:

— Szegény barátom, most már mondj el nekem mindent. Ujabb évtizeden magam is közel álltam a megtöredéshez és szeretném tudni, milyenek voltak életének végső napjai.

rosi bérházak 10—15 százalékot is jövedelmeznek. A város példája bizonyára ragadós lesz.

Az orvoslás másik és még hatásosabb módja a tisztviselői és munkás telepek létesítése. Erről már nem egyszer írtunk.

Sürges azonban nem győzzük eléggé. E részben társadalmi uton kell megkezdeni a mozgalmat, a város aztán — tökéletes bizonyossággal hisszük — nem fog tartózkodni áldozatoktól sem, amidőn majd a létesítésre kerül a dolog. A tisztviselői és munkás telepek mindenütt fényesen beváltak, Debrecenben is nem remélt eredményre fognak vezetni.

Hogy pedig az az eszme nem közömbös a tisztviselők előtt, azt azon levelekből tudjuk, amelyeket az idea iránt érdeklődő hivatalnokok, tisztviselők az eszmének egyszer-egyszer való felvetése alkalmából lapunkhoz intéznek. Természetesen ez az eszme sem fog önmagától testet ölteni, hanem csak munka, agitáció útján. Tömörülni, szervezkedni kell az érdektársaknak s egyesült erővel aztán könnyebben fog menni a dolog.

Ha az eszmét most sem karolják fel az érdekeltek, mert talán még nem elég nagy a kényszer, előre látjuk, el fog jönni és pedig mihamarabb az idő, mikor nem lehet majd kitérni előle, mert a kényszer olyan hatalmas erejű lesz. Ezt azonban észszerű megelőzni, mert ha bevárják az utolsó órát is, sokkal nagyobb és nehezebb lesz az áldozat, amit majd hozni kell, mintha most fognak hozzá a kivitelhez.

Politikai hírek.

A főrendiház holnap délelőtt 11 órakor ülést tart, melyen a képviselőház által elfogadott javaslatokat fogják tárgyalni. Holnap délután egy órakor a képviselőház formális ülést tart a főrendiház üzenetének át-

Az ifju beszélni kezdett, ugyancsak halk és a férfias megindulástól remegő hangon.

— Mondom, a szerelemnek kinyílt a szeme és gondolkodni kezdett...

— Hogyan is tehetett ilyet?

— Ugy látszik, ez már velejár a mai korral... A modernség tragikumai.

— És minő eredményre jutott elmélkedés közben?

— Arra jutott, hogy nem szerelmének tárgyát, hanem tulajdon rögeszméjét, tehát önmagát, saját lényének egy részét szereti. És ezzel megszűnt annak lenni, aminek hitte magát.

Az öreg fanyar arcot vágott.

— Kerlek — mondta — ne általánosíts! Ugy sejem, hogy a szerelem öngyilkosságának színhelye a te bensőd volt. Beszélj magadról.

— Helyes — válaszolt az ifju. — A dolog úgy esett, hogy már régóta gyanusítottam valamit. Egy napon aztán világosság támadt bennem. Világossá lett előttem hogy én aki koromk legszenvédélyesebb szerelmese vagyok és akinek létfontelése és lételeme a szerelem, én, Romeo, nem Juliát szerettem...

— Hanem?

— Egy láthatatlan fantómot imádom. Tudnod kell, hogy a férfival vele születik ez

vételére. Ezután a delegáció üléseinek befejeztéig parlamenti szünet lesz, mely előreláthatólag február 15-ig fog tartani.

Képviselőválasztások. Budapesti tudósítónk jelenti, az országban most tudvaleg több kerület van üresedésben és a parlamenti szünetet a képviselők arra használik fel, hogy résztvegyenek a választási küzdelemben. Ez a küzdelem nagyon érdekessé igérkezik. Deesen, ahol Gaál István a függetlenségi párti jelölt. Gaál vasárnap szándékozik programbeszédét megtartani és erre az alkalomra oda utazik Barabás Béla, továbbá több függetlenségi képviselő. A kerületben alkotmánypárti jelölt is van: Bárcsai Tamás. A függetlenségi párt nagyon rossz néven veszi az ő jelölését, mert eszerint a statusquo megsértetett. A dologt a pártértekezleten is szóva fogják tenni.

Debrecen a múlt hóban.

Közigazgatási állapotok.

Egy havi jelentések.

— február 6.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen város múlt havi közigazgatási állapotáról szóló jelentéseket a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén terjesztették elő a szakreferensek.

A jelentésekből kiemeljük a következőket:

Polgármesteri jelentés.

Letartóztatott a múlt hónapban a rendőrség gyilkosságért 1, magzatelhajtásért 1, lopásért 2, kihágásért 229 egyént, akik közül négy az ügyészséghez kísértetett, 229 et rendőrileg büntettek; a városon keresztül toloncoltak 63, a városról eltoloncoltak 35, kényszerutlevéllel kiutasítottak 35 egyent.

A rendőrfőkapitányság, mint első fokú iparhatóság 28 iparengedélyt adott ki, amiért 200 korona folyt be iparoktatási célokra; kiadtak 63 munkakönyvet.

A katonai létszám a következő volt: közös hadseregbeli 1399 ember 570 ló, honvédségi 902 ember, 461 ló, összesen 2301 ember, 1031 ló; beszállások 8 főtisztet, 1 legényt; a Salétrom-kaszárnyában elhelyeztek a 7-ik huszárezredből 56 embert és lovat, a 2-ik honvédhuszárezredtől 12 embert és lovat.

A bányai erdőben a favágás és raktározás megkezdődött.

Az adó.

Befolyt a múlt hóban Eisemann Oszkár pénzügyigazgató helyettes jelentése szerint:

egyenes adóban 133,250, hadmentességi díjban 401, bélyegjövődékben 144,237, jogilletékben 51,981, díjjövődékben 1676, dohányjövődékben a vármegye fogyasztásáért 160,997, határvámjövődékben 13,888, fogyasztási és italadóban 95,907 korona. A pénzügyigazgató 3, a pénzügyminiszterium 49 esetben adott fizetési halasztást. A múlt év hasonló hónapjában az eredmény 90,000 koronával kedvezőbb volt; határvámjövődékben azonban az idén folyt be 4490 koronával több, ami azt jelenti, hogy az osztrák iparcikk, a bécsi rongy fokozottabb mértékben özönlik be az országba.

Közegészség és népesedés.

Január havában a közegészségügyi állapotok rosszabbodtak, a légső hurutos állapotai, de különösen az influenza rendkívül nagy számban fordult elő. A heveny fertőző betegségek közül a kanyaró és vörheny szörványosan fordultak elő, 2 kanyaró, 1 hasi hazymázás, 1 megmerevedési eset halállal végződött. A köztisztaság úgy az utcakon, mint a magánházaknál hiányos volt, miért szükséges volna, ha a rendőrség állandó és éber felügyeletet gyakorolna, ne csak akkor, amikor járvány fenyeget.

Született: ref. 117 fiu, 91 leány; zsidó 18 fiu, 14 leány; róm. kath. 17 fiu, 13 leány; gör. kath. 7 fiu, 1 leány; gör. kel. 1 fiu; ág. ev. 2 leány; meghalt ref. 80 férfi, 77 nő; róm. kath. 14 férfi, 10 nő; gör. kath. 3 férfi, 3 nő; ág. ev. 6 férfi, 5 nő, összesen 104 férfi, 95 nő. A törvénytelen ujszülöttek száma 40, tehát 14 százaléknál több, ami szomorú világot vet Debrecen közérkelesi viszonyaira. Hazasságra lépett 74 pár, ref. 48, róm. kath. 4, zsidó 6, vegyes válású 16. A legtöbb halálozás (29) a tüdőgümőkórban történt. A városi kórház betegforgalma a következő volt: a múlt évről átjött 278, a hó folyamán felvételt 422, elbocsátott 314, meghalt 30, maradt a hónap végén 356 beteg 199 férfi, 157 nő. A kerületi orvosok 333 fenjárom és 177 fekvő beteget gyógykezelték. A mentők nappal 40, éjjel 11 esetben vonultak ki; a haláság 26, magánosok 25 esetben yették igénybe a mentők segítségét.

Tanügyi állapotok.

Csánky Viktor tanfelügyelő jelentése szerint a közoktatásügyi miniszter a máv. munkástelepi állami iskola részére ifjuági könyvtárt rendelt; József József máv. állami tanítónak 80, özv. Szini Péternének 50 kor. rendkívüli segélyt, Abelesz Bloch Hermin zsidó polgári leányiskolai tanítófiatetének kiegészítésére évi 400 korona állami segélyt engedélyezett. A múzeumok és könyvtárak országos tanácsa a homokkerti ref. olvasó egyesületnek népkönyvtárat adott. Az újonnan felépített paci és nagycserei tanyai

a fantóm, mely egyéniségének női ikerestvére, pozitív lényének negatív kiegészítője. Ugy is mondhanám, hogy minden Romeo magával hozza a világra és magában hordja jövendő Juliájának nyersanyagát. Ezt az anyagot szerelmes korában maga gyurja, formálja és mintázza. Első sorban azt adja bele, ami saját lényéből hiányzik és ami után állandó vágyat érez.

— Te milyen fantómot formáltál magadnak? — kérdezte az öreg.

— Az pozitív lényemnek negatív kiegészítője a tisztaság, a hűség, a széldség és szenvedélyesség. A nagy vágyat a tulajdonságok után, mely maga a szerelem, állandóan magammal vittem, mint egyéniségem egy részét. Ha a nagy vágy időközönként észrevétlenül lappangott bennem, akkor nem voltam szerelmes. Szerelmes akkor lettem, ha egy husból és vérből való nő fölébresszete a bennem szunnyadó fantómot. Ilyenkor azt tettem, hogy a szeretett fantómra ruháztam a nő külső alakját, akár egy ruhát és elhittem magammal, hogy a kettő egy. A nő, ha — mint mondani szokás — viszonozott, ösztönse üen megsejtette, hogy miről van szó és igyekezett olyanná lenni, amilyenek én megteremttem a fantómot. A családám több-kevésbé tökéletes volt és magam többé-kevésbé boldog voltam mindaddig, míg közel nem fértőztem a lel-

kéhez. Ekkor hamarosan kitűnt, hogy az én szerelmemnek semmi köze a nőhöz. A husból és vérből való nő csak a ruha, melyet ráadtam az ideálomra. Ez a ruha azonban nem illik rá, hol szűk, hol bő neki. A nagy különbség, mely a szeretett fantóm és a husból és vérből való nő között van, volt életem száz keserves csalódásának oka.

— És mit tettél olyankor ha csalódtál?

— Hű maradtam ideális szerelmemhez, álmaim Juliájához és szakítottam reális szerelmemmel. A nők persze nem értettek meg és következetességemet léhaságnak, hűségemet csapodárságnak nevezték. Egy nap aztán gondolkodni kezdtem és beláttam, hogy szerelmem tárgya nem a nő, hanem a saját énem negatívuma, a bennem élő fantóm. E pillanatban a szerelem meglátta önmagában az elérhetetlen vágyat, megértette saját csalárd voltát és szűgyenében és rémületében kivégezte önmagát.

A remete elgondolkozva simogatta ősz szakállát.

— Baj, baj — mormogta. — Mit fogsz most már tenni?

— Ez téled szeretném tudni. Azért is kerestelek föl.

Az öreg hosszan tekintett az utolsó szerelmes szemébe, majd szeliden mondta:

— Ugy gondolom, fiam, te megértél a házasságra.

állami iskolák tanítói még nem kezdhették meg a tanítást, mert a tantermeket még nem tatarozták be és még nincs felszerelés. Az országos tanítói árvaházban 89 fiu és 82 leány részesül oktatásban.

A Csokonai-kör felhívása.

Debrecen művelt társadalmához.

Legyen eredményel!

— február 6.

(Saját tudósítónktól.) Minden város közönségének szellemi intelligenciáját az illető város kulturális intézményeiből ítélhetjük meg. — A kulturális fejlettség az a bizonyos fokmérő, amely minden kétséget kizáró módon állapítja meg, hol tart egy város közönsége a művelődésben. A kulturális fejlettség legpregnansabb jelei pedig az iskolák, az irodalmi és művészeti egyesületek, könyvtárak, muzeumok és színházak.

Debrecenben ezen tényezők közül beszélni lehet az iskolákról, irodalmi egyesületről, színházról és újabban muzeumról is.

Jelen alkalommal csupán az irodalmi egyesületet, a Csokonai-kört ragadjuk ki, hogy röviden foglalkozzunk azzal a felhívással, melyet a kör Debrecen közönségéhez intézett.

A Csokonai-kört ma már — Istennek hála — nem kell a debreceni közönségnek sem felfedezni, sem bemutatni. De ez, megmondjuk a nyílt igazságot, nem Debrecen közönségének az érdeme, hanem érdeme a kör nagy tudású elnökének, Géressy Kálmánnak és Kardos Albert dr. titkárnak, aki bámulatra és nagy elismerésre méltó lelkesedéssel vitte ezt az egyesületet az elnökkel abba a fényes pozícióba, amelyet most a Csokonai-kör Debrecen társadalmi életében elfoglal.

De nemcsak Debrecen irodalmi életének tették középpontjává ezt a kört, hanem általa becsületet szereztek annak a Debrecennek is, amelynek Kazinczy óta oly rossz híre volt irodalmi körökben, mint Magyarország egy városának sem.

Ezek után a közönségen volt a sor, hogy mellé állva a kör vezetőségének, támogatást nyújtson nemes céljainak elérésében. A Csokonai-kör gyönyörű munkássága nem is maradt méltánylás nélkül a közönség részéről sem. Tagjainak száma ma már meghaladja az ötszázat. De Debrecen intelligens közönségéhez viszonyítva ez a szám is csekély.

Ezért a Csokonai-kör választmánya legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy nagyobb mértékű anyagi támogatásért fog fordulni Debrecen város művelt társadalmához. E támogatást oly formában várja a Csokonai-kör, hogy minél számosabb alapító és rendes tagot kíván megnyerni a közönség sorából, e végből felszólító körlevelet intézett a városban székelő főbb hivatalokhoz és a nevezetesebb egyesületekhez, mely körlevél egész terjedelmében így hangzik:

Bizonyára jól ismeri T. C. azon nemes és nagyfontosságú célokat, amelyeknek megvalósítására törekszik a Csokonai-kör Debrecen irodalmi és közművelődési életében. Irodalmi felolvasások, ismeretterjesztő előadások tartása, irodalomtörténeti és történelmi emlékművek rendezése, emléktáblák felállítása, továbbá a Csokonai kultusz ápolása, mire a kört már neve is kötelezi, mind oly feladatok, melyeknek méltó módon való teljesítéséhez nemcsak kitartó szellemi munka, hanem tekintélyes anyagi erő is szükséges.

Ez az anyagi erő — fájdalom — nem áll kellő mértékben rendelkezésünkre. A kezelésünk alatt levő vagyonnak legnagyobb része le van kötve külön célokra, az emlékművek és a Csokonai-szobor fenntartására; tagjainknak, akiknek száma most is csak 500 körül jár, évi díjából a folyó szükségletekre sem telik, nemhogy nagyobb alkotásokra jutna, pl. irodalomtörténeti források közzétételére, Csokonai életrajzának megírására, Csokonai összes műveinek kritikai kiadására.

Mind e körülmények arra indítják a Csokonai-kört, hogy Debrecen városának művelt közönségéhez forduljon, ahoz a közönséghez, amelytől sohasem hiányzott a nemes és szép iránti áldozatkészség, még kevésbé a magyar irodalomért és művelődésért való lelkesedés. Bizalommal kérjük tehát t. Címzetet, kegyeskedjék a jelen sorainkhoz mellékelt aláírási ívet a vezetése alatti testületben körzetelni és a magaslatos ügy érdekében odahatni, hogy minél többen lépjenek be körünk alapító és rendes tagjai közé.

A Csokonai-kört s a kör elé tűzött magasabb rendű irodalmi és művelődési célokat t. Címzetet becses jóindulatába ajánlván s az aláírási ívet folyó év március 1-ig minden esetben visszavárva, megújítjuk körelemünket s maradunk a debreceni Csokonai-kör választmánya nevében hazafias tisztelettel

Géressy Kálmán

Kardos Albert

elnök.

titkár.

A felhívásnak bizonyára fényes eredménye lesz. Reméljük, hogy a felhívott testületek körébe tartozó művelt emberek sietnek a Csokonai-kör zászlaja alá csoportosulni.

Agyonvert kisleány.

Megsemmisített halálos ítélet.

Tizenöt évi fegyház.

— február 6.

(Fővárosi tudósítónktól.) Borzalmas rablógyilkosság történt múlt évi június 18-án Pancsován. Ott Fülöp sokszor büntetett napszámos egy korcsmai mulatság alkalmával, a pancsovai országos vásáron sóvár szemmel nézte, hogy Tomics Illés szerb gazda eladott ökreiért mennyi pénzt gyömöszöl a tárcájába.

Az ősi szokás szerint megtartott áldomásiváson pedig mint esendes szemlélő vett részt, azután pedig odasompolygott az ittes gazda asztalához s faggatni kezdte, hogy van-e sok pénze?

— Akad bizony odahaza még elég penészes nagy bankó — hetvenkedett Tomics.

Arról, hogy hol tartja, bármint kíváncsiaskodott is Ott Fülöp, adós maradt. Egy hét múlva a kapzsi legény lesbe állott s miután meggyőződött róla, hogy Tomics egész háza népével a mezőre ment, besompolygott a házba, ahol a gazdának Leposzána nevű kilenc esztendőes leánykáját találta.

A garázda legény, miután a gyöngye teremtés nem tudta a pénzt előadni, egy keze ügyébe eső esákvánnyal agyonverte áldozatát, akit azután bestiális módon megcsontított. Gaztette után azonban hirtelen kutatott a penészes bankók után s mivel semmit sem talált, négy párnával és egy lepedővel távozott.

A pancsovai esküdtbírósg gyilkosság és rablás büntette miatt kötéshalálra ítélte Ott Fülöpöt, akinek semmisségi panaszával Bernáth Géza másodelnök vezetésével tegnap

foglalkozott a Kuria első büntető tanácsa. Az ítéletet tegnap délben hirdette ki a legfelsőbb törvényszék, amely a halálos ítéletet megsemmisítette és a 92. enyhítő paragrafus alkalmazásával tizenötévi fegyházra ítélte a gyilkost.

A lisszaboni királygyilkosság.

Allítólagos katonai forrongás.

— Fővárosi tudósítónktól. —

— február 6.

El Mundo jelenti Lisszabonból: Bár látszólag nyugodt volt a lakosság, mégis nyugtalanság jelei is észrevehetőek. Katonaszág és hadihajók intervenciójától tartanak.

A republikánusok a miniszterelnököt népszerűtlenné akarják tenni, amennyiben emlékeztetnek arra, hogy Ferreira Amaral a „Vasco de Gamma” hajón előfordult zendülés okozóinak és résztvevőinek megígérte a megkegyelmezést és ebbeli ígéretét nem tartotta meg. Hir szerint Manuel király első akatusa amnesztiarendelet lesz.

Madrid, február 4. A Heraldo jelenti Lisszabonból: Ferreira Amaral miniszterelnök egy interviewben kijelentette, hogy a kormányt azért vette át, mert meg akarta a kedélyeket nyugtatni s újra normális állapotokat akar teremteni. Ha forradalom kitörése lehetséges lett volna is, az elkövetett büntetést ezt megakadályozta. A miniszterelnök javasolja, hogy az új választások áprilisban legyenek.

Berlin, február 5. Lisszaboni utólagos jelentésekből csak most derül ki, hogy a szombati események után a katonák több palotahivatalnokot megsebesítettek. A lisszaboni anarkisták azt állítják, hogy a merénylet a köztársasági párt műve volt.

Berlin, február 5. Madridból jelentik: Kettőnek, a Lisszabonban agyonlőtt királygyilkosok közül a személyazonosságát egészen biztosan megállapították. Az egyik az ismétlenül emlegetett Baica Manuel, a másik Alfredo Lui-Dacosta pénztáros. Az előbbi lőtte agyon állítólag a királyt, az utóbbi a trónörökösöt. A harmadik agyonlőtt királygyilkos személyiségéről még most sem tudnak semmit.

Berlin, február 5. Madridból jelentik: Lisszabonban a haditörvényszék háromszáz embert letartóztatott. Többeket közülök, így sok tisztet, katonát és hírlapírót állítólag agyonlővetnek.

Berlin, február 5. A Voss. Ztg. az alábbi a cenzura által visszatartott és így elkésve érkezett tudósítást kapta Lisszabonból. A levelező távirata február második kelettel van ellátva és következőleg szól:

Lisszabon, február 2. Szombaton a 16-ik gyalogezred közelében heves lövöldözést hallottam. Örökönt legalább hatvan lövést számlálhattam. Kevésbé rá az első tüzezred közvetlen közelében még tartósabb lövöldözést hallottam.

Több mint 50 lövést különböztethettem meg. Szavahihető forrásból híre jár, hogy az említett két ezred mindegyike megtagadta a kivonulást és fellázadt. A helyzet sokkal veszedelemesebb, mint ahogy azt külföldre jelenteni engedik.

Madrid, február 4. Amaral miniszterelnök megfogja engedni a Franco által betiltott lapoknak, hogy újra megjelenjenek.

rosi bérházak 10—15 százalékot is jövedelmeznek. A város példája bizonyára ragadós lesz.

Az orvoslás másik és még hatásosabb módja a tisztviselői és munkás telepek létesítése. Erről már nem egyszer írtunk.

Sürges azonban nem győzzük eléggé. E részben társadalmi uton kell megkezdeni a mozgalmat, a város aztán — tökéletes bizonyossággal hisszük — nem fog tartózkodni áldozatoktól sem, amidőn majd a létesítésre kerül a dolog. A tisztviselői és munkás telepek mindenütt fényesen beváltak, Debrecenben is nem remélt eredményre fognak vezetni.

Hogy pedig az az eszme nem közömbös a tisztviselők előtt, azt azon levelekből tudjuk, amelyeket az idea iránt érdeklődő hivatalnokok, tisztviselők az eszmének egyszer-egyszer való felvetése alkalmából lapunkhoz intéznek. Természetesen ez az eszme sem fog önmagától testet ölteni, hanem csak munka, agitáció útján. Tömörülni, szervezkedni kell az érdektársaknak s egyesült erővel aztán könnyebben fog menni a dolog.

Ha az eszmét most sem karolják fel az érdekeltek, mert talán még nem elég nagy a kényszer, előre látjuk, el fog jönni és pedig mihamarabb az idő, mikor nem lehet majd kitérni előle, mert a kényszer olyan hatalmas erejű lesz. Ezt azonban észszerű megelőzni, mert ha bevárják az utolsó órát is, sokkal nagyobb és nehezebb lesz az áldozat, amit majd hozni kell, mintha most fognak hozzá a kivitelhez.

Politikai hírek.

A főrendiház holnap délelőtt 11 órakor ülést tart, melyen a képviselőház által elfogadott javaslatokat fogják tárgyalni. Holnap délután egy órakor a képviselőház formális ülést tart a főrendiház üzenetének át-

Az ifju beszélni kezdett, ugyancsak halk és a férfias megindulástól remegő hangon.

— Mondom, a szerelemnek kinyílt a szeme és gondolkodni kezdett...

— Hogyan is tehetett ilyet?

— Ugy látszik, ez már velejár a mai korral... A modernség tragikumája.

— És minő eredményre jutott elmélkedés közben?

— Arra jutott, hogy nem szerelmének tárgyát, hanem tulajdon rögeszméjét, tehát önmagát, saját lényének egy részét szereti. És ezzel megszűnt annak lenni, aminek hitte magát.

Az öreg fanyar arcot vágott.

— Kérlek — mondta — ne általánosíts! Ugy sejttem, hogy a szerelem öngyilkosságának színhelye a te bensőd volt. Beszélj magadról.

— Helyes — válaszolt az ifju. — A dolog úgy esett, hogy már régóta gyanusítottam valamit. Egy napon aztán világosság támadt bennem. Világossá lett előttem hogy én aki koromnak legszenvédélyesebb szerelmese vagyok és akinek létfeltétele és életeleme a szerelem, én, Romeo, nem Juliát szerettem...

— Hanem?

— Egy láthatatlan fantómot imádom. Tudnod kell, hogy a férfival vele születik ez

vételére. Ezután a delegáció üléseinek befejeztéig parlamenti szünet lesz, mely előreláthatólag február 15-ig fog tartani.

Képviselőválasztások. Budapesti tudósítónk jelenti, az országban most tudvalevőleg több kerület van üresedésben és a parlamenti szünetet a képviselők arra hasznáják fel, hogy résztvegyenek a választási küzdelemben. Ez a küzdelem nagyon érdekessé igérkezik Deesen, ahol Gaál István a függetlenségi párti jelölt. Gaál vasárnap szándékozik programbeszédét megtartani és erre az alkalomra oda utazik Barabás Béla, továbbá több függetlenségi képviselő. A kerületben alkotmánypárti jelölt is van: Bárcsai Tamás. A függetlenségi párt nagyon rossz néven veszi az ő jelölését, mert eszerint a statusquo megsértetett. A dolgot a pártértekezleten is szóva fogják tenni.

Debrecen a múlt hóban.

Közigazgatási állapotok.

Egy havi jelentések.

— február 6.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen város múlt havi közigazgatási állapotáról szóló jelentéseket a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén terjesztették elő a szakreferensek.

A jelentésekből kiemeljük a következőket:

Polgármesteri jelentés.

Letartóztatott a múlt hónapban a rendőrség gyilkosságért 1, magzatelhajtásért 1, lopásért 2, kihágásért 229 egyént, akik közül négy az ügyészhez kísértetett, 229-et rendőrileg büntettek; a városon keresztül toloncoltak 63, a városról eltoloncoltak 35, kényszerutlevéllel kiutasítottak 35 egyént.

A rendőrfőkapitányság, mint első fokú iparhatóság 28 iparengedélyt adott ki, amiért 200 korona folyt be iparoktatási célokra; kiadtak 63 munkakönyvet.

A katonai létszám a következő volt: közös hadseregbeli 1399 ember 570 ló, honvédségi 902 ember, 461 ló, összesen 2301 ember, 1031 ló; beszállások 8 főtisztet, 1 legényt; a Salórom-kaszárnyában elhelyeztek a 7-ik huszárezredből 56 embert és lovat, a 2-ik honvédhuszárezredtől 12 embert és lovat.

A bányai erdőben a favágás és raktározás megkezdődött.

Az adó.

Befolyt a múlt hóban Eisemann Oszkár pénzügyigazgató helyettes jelentése szerint:

egyenes adóban 133,250, hadmentességi díjban 401, helyegjövődékben 144,237, jogilletékben 51,981, díjjövődékben 1676, dohányjövődékben a vármegye fogyasztásáért 160,997, határámjövődékben 13,888, fogysztási és italadóban 95,907 korona. A pénzügyigazgató 3, a pénzügyminiszterium 49 esetben adott fizetési halasztást. A múlt év hasonló hónapjában az eredmény 90,000 koronával kedvezőbb volt; határámjövődékben azonban az idén folyt be 4490 koronával több, ami azt jelenti, hogy az osztrak iparcikk, a bécsi rongy fokozottabb mértékben özönlik be az országba.

Közegészség és népesedés.

Január havában a közegészségügyi állapotok rosszabbodtak, a légsző hurutos állapotai, de különösen az influenza rendkívül nagy számban fordult elő. A heveny fertőző betegségek közül a kanyaró és vörheny szörvénnyesen fordultak elő, 2 kanyaró, 1 hasi hasymázás, 1 megmerevedési eset halállal végződött. A köztisztaság úgy az utcakon, mint a magánházaknál hiányos volt, miért szükséges volna, ha a rendőrség állandó és éber felügyeletet gyakorolna, ne csak akkor, amikor járvány fenyeget.

Született: ref. 117 fiu, 91 leány; zsidó 18 fiu, 14 leány; róm. kath. 17 fiu, 13 leány; gör. kath. 7 fiu, 1 leány; gör. kel. 1 fiu; ág. ev. 2 leány; meghalt ref. 80 férfi, 77 nő; róm. kath. 14 férfi, 10 nő; gör. kath. 3 férfi, 3 nő; ág. ev. 6 férfi, 5 nő, összesen 104 férfi, 95 nő. A törvénytelen újszülöttek száma 40, tehát 14 százaléknál több, ami szomorú viágot vet Debrecen közérkölcsei viszonyaira. Hazasságra lépett 74 pár, ref. 48, róm. kath. 4, zsidó 6, vegyes vallású 16. A legtöbb halálozás (29) a tüdőgümőkórban történt. A városi közkegyintézmény betegforgalma a következő volt: a múlt évről ájtott 278, a hó folyamán felvételt 422, elbocsátott 314, meghalt 30, maradt a hónap végén 356 beteg 199 férfi, 157 nő. A kerületi orvosok 383 fenjárom és 177 fekvő beteget gyógykezelték. A mentők nappal 40, éjjel 11 esetben vonultak ki; a háziorvosok 26, magánosok 25 esetben yették igénybe a mentők segítségét.

Tanügyi állapotok.

Csánky Viktor tanfelügyelő jelentése szerint a közoktatásügyi miniszter a mav. munkástelepi állami iskola részére ifjuági könyvtárt rendelt; József József mav. állami tanítóknak 80, özv. Szini Péternének 50 kor. rendki-üli segélyt, Abelesz Bloch Hermin zsidó polgári leányiskolai tanítórnő fiatesének kiegészítésére évi 400 korona államsegélyt engedélyezett. A muzeumok és könyvtárak országos tanácsa a homokkerti ref. olvasó egyeletnek népkönyvtárat adott. Az utjonnan felepitett paci és nagycseri tanyai

a fantóm, mely egyéniségének női ikertestvére, pozitív lényének negatív kiegészítője. Ugy is mondhatnám, hogy minden Romeo magával hozza a világra és magában hordja jövendő Juliájának nyersanyagát. Ezt az anyagot szerelmes korában maga gyurja, formálja és mintázza. Első sorban azt adja bele, ami saját lényéből hiányzik és ami után állandó vágyat érez.

— Te milyen fantómot formáltál magadnak? — kérdezte az öreg.

— Az pozitív lényemnek negatív kiegészítője a tisztaság, a hűség, a széldség és szenvedélyesség. A nagy vágyat a tulajdonságok után, mely maga a szerelem, állandóan magammal vittem, mint egyéniségem egy részét. Ha a nagy vágy időközönként észrevétlenül lappangott bennem, akkor nem voltam szerelmes. Szerelmes akkor lettem, ha egy husból és vérből való nő fölébresszette a bennem szunnyadó fantómot. Ilyenkor azt tettem, hogy a szeretett fantómra ruháztam a nő külső alakját, akár egy ruhát és elhittem magammal, hogy a kettő egy. A nő, ha — mint mondani szokás — viszszeretett, ösztönösen üen megéjtette, hogy miről van szó és igyekezett olyaná lenni, amilyenek én megteremttem a fantómot. A csalódásom többé-kevésbé tökéletes volt és magam többé-kevésbé boldog voltam mindaddig, míg közel nem férköztem a lel-

kéhez. Ekkor hamarosan kitűnt, hogy az én szerelmemnek semmi köze a nőhöz. A husból és vérből való nő csak a ruha, melyet ráadtam az ideálomra. Ez a ruha azonban nem illik rá, hol szük, hol bő neki. A nagy különbség, mely a szeretett fantóm és a husból és vérből való nő között van, volt életem száz keserves csalódásának oka.

— És mit tettél olyankor ha csalódtál?

— Hü maradtam ideális szerelmemhez, álmaim Juliájához és szakítottam reális szerelmemmel. A nők persze nem értettek meg és következetességemet léhaságnak, hűségemet csapodárságnak nevezték. Egy nap azután gondolkodni kezdtem és beláttam, hogy szerelmem tárgya nem a nő, hanem a saját énem negatívuma, a bennem élő fantóm. E pillanatban a szerelem meglátta önmagában az elérhetetlen vágyat, megértette saját csalárd voltát és szűgyenében és rémületében kivégezte önmagát.

A remete elgondolkozva simogatta ősz szakállát.

— Baj, baj — mormogta. — Mit fogsz most már tenni?

— Ez tőled szeretném tudni. Azért is kerestelek föl.

Az öreg hosszan tekintett az utolsó szerelmes szemébe, majd szelíden mondta:

— Ugy gondolom, fiam, te megértél a házasságra.

Állami iskolák tanítói még nem kezdhették meg a tanítást, mert a tantermeket még nem tatarozták be és még nincs felszerelés. Az országos tanítói árvaházban 89 fiú és 82 leány részesül oktatásban.

A Csokonai-kör felhívása.

Debrecen művelt társadalmához.

Legyen eredménye!

— február 6.

(Saját tudósítónktól) Minden város közönségének szellemi intelligenciáját az illető város kulturális intézményeiből ítélni lehet meg. — A kulturális fejlettség az a bizonyos fokmérő, amely minden kétséget kizáró módon állapítja meg, hol tart egy város közönsége a művelődésben. A kulturális fejlettség legpregnansabb jelei pedig az iskolák, az irodalmi és művészeti egyesületek, könyvtárak, muzeumok és színházak.

Debrecenben ezen tényezők közül beszélni lehet az iskolákról, irodalmi egyesületről, színházról és újabb muzeumról is.

Jelen alkalommal csupán az irodalmi egyesületet, a Csokonai-kört ragadjuk ki, hogy röviden foglalkozzunk azzal a felhívással, melyet a kör Debrecen közönségéhez intézett.

A Csokonai-kört ma már — Istennek hála — nem kell a debreceni közönségnek sem felfedezni, sem bemutatni. De ez, megmondjuk a nyílt igazságot, nem Debrecen közönségének az érdeme, hanem érdeme a kör nagytudású elnökének, Géressy Kálmánnak és Kardos Albert dr. titkárnak, aki bámulatra és nagy elismerésre méltó lelkesedéssel vitte ezt az egyesületet az elnökkel abba a fényes pozícióba, amelyet most a Csokonai-kör Debrecen társadalmi életében elfoglal.

De nemcsak Debrecen irodalmi életének tették középpontjává ezt a kört, hanem általa becsületet szereztek annak a Debrecennek is, amelynek Kazinczy óta oly rossz híre volt irodalmi körökben, mint Magyarország egy városának sem.

Ezek után a közönségen volt a sor, hogy mellé állva a kör vezetőségének támogatást nyújtson nemes céljainak elérésében. A Csokonai-kör gyönyörű munkássága nem is maradt méltánylás nélkül a közönség részéről sem. Tagjainak száma ma már meghaladja az ötszázat. De Debrecen intelligens közönségéhez viszonyítva ez a szám is csekély.

Ezért a Csokonai-kör választmányának legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy nagyobb mértékű anyagi támogatásért fog fordulni Debrecen város művelt társadalmához. E támogatást oly formában várja a Csokonai-kör, hogy minél számosabb alapító és rendes tagot kíván megnyerni a közönség sorából, e végből felszólító körlevelet intézett a városban székelő főbb hivatalokhoz és a nevezetesebb egyesületekhez, mely körlevél egész terjedelmében így hangzik:

Bizonyára jól ismeri T. C. azon nemes és nagyfontosságú célokat, amelyeknek megvalósítására törekszik a Csokonai-kör Debrecen irodalmi és közművelődési életében. Irodalmi felolvasások, ismeretterjesztő előadások tartása, irodalomtörténeti és történelmi emlékművek rendezése, emléktáblák felállítása, továbbá a Csokonai kultusz ápolása, mire a kört már neve is kötelezi, mind oly feladatok, melyeknek méltó módon való teljesítéséhez nemcsak kitartó szellemi munka, hanem tekintélyes anyagi erő is szükséges.

Ez az anyagi erő — fájdalom — nem áll kellő mértékben rendelkezésünkre. A kezelésünk alatt levő vagyonnak legnagyobb része le van kötve külön célokra, az emléktáblák és a Csokonai-szobor fenntartására; tagjainknak, akiknek száma most is csak 500 körül jár, évi díjából a folyó szükségletekre sem telik, nemhogy nagyobb alkotásokra jutna, pl. irodalomtörténeti források közzétételére, Csokonai életrajzának megírására, Csokonai összes műveinek kritikai kiadására.

Mind e körülmények arra indítják a Csokonai-kört, hogy Debrecen városának művelt közönségéhez forduljon, ahhoz a közönséghez, amelytől sohasem hiányzott a nemes és szép iránti áldozatkészség, még kevésbé a magyar irodalomért és művelődésért való lelkesedés. Bizalommal kérjük tehát t. Cimeket, kegyeskedjék a jelen sorainkhoz mellékelte aláírási ívet a vezetés alatti testületben körzetet és a magaslatos ügy érdekében odahatni, hogy minél többen lépjenek be körünk alapító és rendes tagjai közé.

A Csokonai-kört s a kör elé tűzött magasabb rendű irodalmi és művelődési célokat t. Cimek becses jóindulatába ajánlva s az aláírási ívet folyó év március 1-ig minden esetben visszavárva, megújítjuk kérelmünket s maradunk a debreceni Csokonai-kör választmányára nevében hazafias tisztelettel

Géressy Kálmán
elnök.

Kardos Albert
titkár.

A felhívásnak bizonyára fényes eredménye lesz. Reméljük, hogy a felhívott testületek körébe tartozó művelt emberek sietnek a Csokonai-kör zászlaja alá csoportosulni.

Agyonvert kisleány.

Megsemmisített halálos ítélet.

Tizenöt évi fegyház.

— február 6.

(Fővárosi tudósítónktól) Borzalmas rablógyilkosság történt múlt évi június 18-án Pancsován. Ott Fülöp sokszor büntetett napszámú egy korcsmai mulatság alkalmával, a pancsovai országos vásáron s óvár szemmel nézte, hogy Tomics Illés szerb gazda eladott ökréiért mennyi pénzt győmőszöl a tárcájába.

Az ősi szokás szerint megtartott áldomásiváson pedig mint esendes szemlélő vett részt, azután pedig odasompolygott az ittes gazda asztalához s faggatni kezdte, hogy van-e sok pénze?

— Akad bizony odahaza még elég penészes nagy bankó — hetvenkedett Tomics.

Arról, hogy hol tartja, bármint kíváncsiaskodott is Ott Fülöp, adós maradt. Egy hét múlva a kapzsi legény lesbe állott s miután meggyőződött róla, hogy Tomics egész háza népével a mezőre ment, besompolygott a házba, ahol a gazdának Leposzána nevű kilenc esztendő leánykáját találta.

A garázdás legény, miután a gyöngye teremtés nem tudta a pénzt előadni, egy kezűgyébe eső esakánnyal agyonverte áldozatát, akit azután bestiális módon megsemmisített. Gaztette után azonban hirtelen kutatót a penészes bankók után s mivel semmit sem talált, négy párnával és egy lepedővel távozott.

A pancsovai esküdtbírósg gyilkosság és rablás büntette miatt kötélhalálra ítélte Ott Fülöpöt, akinek semmisségi panaszával Bernáth Géza másodelnök vezetésével tegnap

foglalkozott a Kuria első büntető tanácsa. Az ítéletet tegnap délben hirdette ki a legfelsőbb törvényszék, amely a halálos ítélet megsemmisítette és a 92. enyhítő paragrafus alkalmazásával tizenötévi fegyházra ítélte a gyilkost.

A lisszaboni királygyilkosság.

Állítólagos katonai forrongás.

— Fővárosi tudósítónktól. —

— február 6.

El Mundo jelenti Lisszabonból: Bár látszólag nyugodt volt a lakosság, mégis nyugtalanság jelei is észrevehetőek. Katonáság és hadihajók intervenciójától tartanak.

A republikánusok a miniszterelnököt népszerűtlenné akarják tenni, amennyiben emlékeztetnek arra, hogy Ferreira Amaral a „Vasco de Gamma” hajón előfordult zendülés okozóinak és résztvevőinek megígérte a megkegyelmezést és ebbeli ígéretét nem tartotta meg. Hir szerint Manuel király első aktausa amnesztia-rendelet lesz.

Madrid, február 4. A Heraldo jelenti Lisszabonból: Ferreira Amaral miniszterelnök egy interwüben kijelentette, hogy a kormányt azért vette át, mert meg akarta a kedélyeket nyugtatni s újra normális állapotokat akar teremteni. Ha forradalom kitörése lehetséges lett volna is, az elkövetett büntetést ezt megakadályozta. A miniszterelnök javasolja, hogy az új választások áprilisban legyenek.

Berlin, február 5. Lisszaboni utólagos jelentésekből csak most derül ki, hogy a szombati események után a katonák több palotahivatalnokot megsebesítettek. A lisszaboni anarkisták azt állítják, hogy a merénylet a köztársasági párt műve volt.

Berlin, február 5. Madridból jelentik: Kettőnek, a Li-szabonban agyonlőtt királygyilkosok közül a személyazonosságát egészen biztosan megállapították. Az egyik az ismétlően említett Baica Manuel, a másik Alfredo Lui-Dacosta pénztáros. Az előbbi lőtte agyon állítólag a királyt, az utóbbi a trónörökösöt. A harmadik agyonlőtt királygyilkos személyiségéről még most sem tudnak semmit.

Berlin, február 5. Madridból jelentik: Lisszabonban a haditörvényszék háromszáz embert letartóztatott. Többeket közülök, így sok tisztet, katonát és hírlapírót állítólag agyonlővetnek.

Berlin, február 5. A Voss. Ztg. az alábbi a cenzura által visszatartott és így elkésve érkezett tudósítást kapta Lisszabonból. A levelező távirata február második kelettel van ellátva és következőleg szól:

Lisszabon, február 2. Szombaton a 16-ik gyalogezred közelében heves lövöldözést hallottam. Óránként legalább hatvan lövést számíthattam. Kevéssel rá az első tüzezred közvetlen közelében még tartósabb lövöldözést hallottam.

Több mint 50 lövést különböztethettem meg. Szavahihető forrásból híre jár, hogy az említett két ezred mindegyike megtagadta a kivonulást és fellázadt. A helyzet sokkal veszedelemesebb, mint ahogy azt külföldre jelenteni engedik.

Madrid, február 4. Amaral miniszterelnök megfogja engedni a Franco által betiltott lapoknak, hogy újra megjelenjenek.

Madrid, február 5. A sajtó általában kiemeli, hogy az új portugál király az államtanácsához intézett szavaival helyrehozza az eddigi tévedéseket és a kiengesztelés politikáját követi.

Székely Imre újból a vádlottak padján.

Esküdszéki tárgyalás.

Ítélet csak ma lesz.

— február 4.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap egész napon keresztül folytatta a debreceni törvényszék esküdszéke Székely Imre sajtópörének tárgyalását.

Két tanu kihallgatásán kívül délután elmondotta vádbeszédét dr. Körösi Kálmán. Ismerve azt a körülményt, hogy Székely Imre lapjában valósággal hajtóvadászatot tart a mások becsülete ellen, erősen és méltatlanul szokta támadni Körösi ügyvédet is, szinte bámulatot keltett az esküdtek és a közönség körében az a higgadt, tárgyilagos hang, amely az egész vádbeszéden végigvonult. Tisztán a rideg tényekre, de meggyőző érvekre szorítkozott a melyeknek bizonyára meg is lesz a maguk hatása a verdikt meghozatalánál. Székely Imrének ellene több ízben éreztetett engesztelhetetlen gyűlöletével szemben ez az önuralom a saját egyéni érzésein, csak a legnagyobb elismerést vonhatja maga után.

Dr. Révi Nándor mondott ezután védőbeszédet.

A tárgyalásnak csak ma lesz vége s ítélet délutánra várható.

A délelőtti tárgyalás.

Délelőtt 9 órakor nyitotta meg a tárgyalás második napját Oláh Miklós az esküdszéki elnöke. Miután a tárgyalás elején bejelent az elnök, hogy Kovács József polgármester és dr. Dóczy Emil nem voltak beidézhetők, mire a főmagánvádló képviselője dr. Körösi Kálmán is eláll azon indítványától, mellyel e két tanu beidézését kérte.

Még két tanu kihallgatása volt hátra. Az első tanu Hoffmann Sándor volt. Hoffmann Sándor a védelem tanuja volt és lényeges vallomást tenni nem tudott. Hallomásból tud egy-két dolgot, azt mondta el. Vallomásának tartalma különben ez:

A „Debreczen“-t nyolc évig nyomatták az ő nyomdájában, de a lap szellemi részére vonatkozólag a párt rendelkezett. 1904. évi január 1-én Székely lett a lap kiadója. Ezt még tudta, de vallomásának többi részét már csak hallomások alapján tudta elmondani, pozitív tudomása semmiről sem volt. A főmagánvádló kérdésére elmondja, hogy 600 előfizető mellett vállalta volna a lapnak további kiadását is. Megeskütése után az utolsó tanut, Keresztessy Istvánt, a városi nyomda művezetőjét hallgatták ki.

Keresztessy István, aki az egész ügy lefolyásának részese volt, már állásánál fogva is a legjobban ismerhette az ügy állását, annak részleteit és mozzanatait.

És ez a tanu is eskü alatt vallott. Esküjével igazolt vallomásával az egész tényállást úgy mondta el, ahogy azt Márton Imre állította; megcáfolva Székely Imrének összes tiltakozó, védő érveit.

Vallomása után, mellyel kivált azt igazolta, hogy Márton Imre a nyomda intézkedéseiben nem befolyásolta, a városi nyomda másoló és üzleti könyveiből a „Debreczen“-re vonatkozó levélképiákat, könyvrészleteket olvastak fel, melyek szintén megerősítették a főmagánvádló állításait.

Ezután a „Debreczen“ óvadéknak ügyéről volt szó. A kauciót Székely Imrének kellett volna megszerezni és az azt lelett Óvadék banknak az összeg kamatait fizetni, azonban ezt nem tette, a fizetést teljesíteni nem tudta. Az ügyet váltóval rendezte Székely, a váltót pedig már beperelték és Székely már ítéletileg is kötelezve van a váltó értékének megfizetésére.

Délelőtt bevették még az esküt Márton Imre főmagánvádlótól, mint tanutól, mire a tárgyalást délután három óráig felfüggesztették.

Délutáni tárgyalás.

A délutáni tárgyalás három órakor vette kezdetét. Első sorban azokat az okiratokat, lappeldányokat olvasták fel, melyek úgy pro, mint kontra bizonyítékokként vannak a bűnper irataihoz csatolva.

Délután öt óra felé jart már az idő, midőn a bizonyítékok feletti észrevételeit mondhatta el Székely Imre, mint vádlott, mire a bizonyító eljárást befejezetnek nyilvánította az elnök.

A bizonyítási eljárás befejezése után az esküdtekhez intézendő kérdések szövegét terjesztette elő a főmagánvádló képviselője és az erre vonatkozó észrevételét a védő is megtette.

A törvényszék visszavonult ezután s megálapította az esküdtekhez intézendő kérdések szövegét.

Ezek felolvasása után dr. Körösi Kálmán mondotta el védőbeszédét a következőkben:

Dr. Körösi Kálmán körülbelül ezeket mondotta:

Szokatlan helyzetben vagyok akkor, midőn e helyről kell szólnom. Ügyvéd vagyok s mint ilyen, nem a vádlás, hanem a védelem a hivatásom. De vádlói funkcióm azért csak formailag bántó, mert e helyen is a védő tisztét töltöm be. Védő vagyok pedig azért, mert amikor arra kérem önöket, hogy Székely Imrét ítéljék el, ez a kérelmem azt is jelenti, hogy egy tisztességes, becsületben megőszült férfi, Márton Imre felmentését kérem ama rágalmozó vádak alól, melyekkel Márton Imrét Székely Imre illette a „Debreceni Reggeli Ujság“ inkriminált cikkeivel.

Nem ez az egyetlen sajtóper, amelyben Székely Imre mint vádlott szerepelt. Egész esküdszéki ciklusokat fognak botolteni toboi sajtópereinek a tárgyalásaival s azok mind-egyike korábbi keletű rágalmozó hírlapi cikkek miatt lettek ellene indítva.

Amikor a D. R. U. megjelent, békés idők lettek. De azután nehéz napok következtek, olyanok, amikor minden magyar embernek ki kellett volna békulnie egymással, ha azelőtt esküdt ellenségek voltak is. És az akkori válságos időkben kezdte támadni, akkor akarta lejáratni Székely Imre a debreceni függetlenségi párt elnökét, a közpályán működő Márton Imrét, amikor egyesült erővel kellett volna védekezniük hazánk ellensége, a német ellen. És ugyanakkor ekkor intézte a vádlott legerősebb, legvehemensőbb támadásait Márton Imre ellen.

A véletlen, a sors különös utmutatása hozta úgy magával, hogy ez a későbbi bűnügy került először az esküdszéki elé. A véletlen, a sors utmutatása azért, mert ennek az ügynek a részletei teljesen megvilágítják az összes támadások valódi okát.

Deák Ferenc mondta volt, hogy a sajtótörvény csak egyetlen egy szakaszból kéne, hogy álljon: *Semmit sem szabad megírni, ami nem igaz.* Ami állaspontra is ez s éppen ezért folyton hangoztatam, hogy a bizonyítást minden irányban megengedjük, hadd tünjék ki, igazat irt-e Székely vagy sem? De éppen Székely Imre tartozik azok közé az újságírók között, akik a fenti törvényt minduntalan megszegik.

Igy például azt írta Székely Imre az inkriminált cikkeiben, hogy Márton Imre közreműködésével, befolyásával, állásának, tisztégeinek felhasználásával oda működött, hogy a várost 10 ezer koronával megkárosítsa. Súlyos ez a vád így szóval is elmondva, hát még megírva, kinyomatva. És amikor Márton Imre figyelmeztette arra, hogy állítása nem felel meg a valóságnak, még hangosabb lett, még vehemensébbül támadott,

rágalmazott s nyomban kész volt annak a kijelentésével, hogy Márton Imre ellen megindítja a sajtóper. De ezt nem tette, nem tehet, mert igaz ugyan, hogy számtalan sajtóper van és lesz ellene folyamatban, de igaz az is, hogy Székely Imre nem fog be-sajtóperelni senkit.

Nem a mostani inkriminált cikkek támadják legerősebben Márton Imrét, de ezek is erősen sértik.

Azután a dolog lényegére tért át dr. Körösi Kálmán védőbeszédében és ismertette a tényállást úgy, ahogy azt tudósításainkban megírtuk. A tényállás ismertetése, a tanuvallomások, a bizonyítékok mérlegelése és a konzekvenciák levonása után a főmagánvádló képviselője így folytatta és fejezte be vádbeszédét.

Mikor Márton Imre elboacsátotta Székely Imrét a lap kötelékéből, fájt Székelynek a mellőzés és bosszút forralt Márton ellen. Alapított egy lapot, a D. R. U.-t, melyet legjobban ez jellemoz: — Állandó támadás Márton ellen. A lap konzekvens maradt jellegéhez s kiűzött célját mindig szem előtt tartotta.

Vegyük csak a mostani esetet. Mit tett Márton Imre, mivel szolgált arra, hogy ötször egymásután nyilvánosan megrágalmazzák?

Miért akarja Székely mindenáron Mártonra tekinteni a saját adósságát? Mert, hogy Székely és csak Székely adosa a városi nyomdának, bizonyítja az, hogy a sors különös maliciójánál fogva éppen ma hozott a debreceni kir. törvényszék polgári tanácsa egy ítéletet, mellyel Székelyt 2089 korona nyomdaadósság megfizetésére ítélte.

Azt mondja Székely, hogy neki nem hiteltettek volna, ha Márton Imre nem áll a háta mögött. Becsánatot kérek, sokkal jobban ismerem a vádlottat és tudom, hogy nincs rászorulva mások protekciónak akkor, amikor adósság csinálásról van szó. De az mégis csak példa nélküli dolog, hogy valaki a saját adósságaiért mást támadjon.

Székely és Loránt azt állítják, hogy ők nem voltak a lap kiadói. Ezzel szemben egy sereg okirat, szavahiheő, köziszteletben álló uriemberek tanuvallomása igazolja ezt a tényt. Vagy Székely és Loránt, vagy az okiratok, a tanuk hazudnak ennél fogva.

Ha valaki azért, hogy elleufelét lejárassa, ilyen eszközökhöz tud nyulni, az nem érdemel egyebet a legsúlyosabb büntetésnél és ezért kérem az esküdt urakat, mondják ki Székely Imrét a rágalmozásban bűnösnek.

Dr. Révi Nándor mondotta el még védőbeszédet s a tárgyalást ma délelőtt fél 10 órára halasztották. Az esküdszéki csak ma mondja ki ítéletét.

Halál az országúton.

Megfagyott a hóban.

A részeg asszony halála.

— február 6.

(Saját tudósítónktól.) Ha egy férfit megöl az alkohol, megdöbönt a részegesek tragikus halála, elítéljük a korhely ember könnyelműségét. De azért még itt Debreczenben is alig van olyan hét, amelyben egy-két embert ne ölne meg az alkohol mértéketlen élvezése, a szesz túlságos használata.

Nem ritkaság ez már manapság. Annál meglepőbb, annál elszomorítóbb, ha egy nő, egy asszony halálát okozza a pálinka, az alkohol.

Ritka eset ugyan, de a szomszédos Balmazújvárosban ez tegnap megtörtént. Egy részeg asszony leült az országút szélén részeg fővel, mámorosan, elaludt, megfagyott, meghalt.

Az eset részletei a következők:
A balmazújvárosi Semsey-féle uradalom cselédje Vincze Péter. Józan, szorgalmas ember az 55 éves munkás és ugyancsak megforgatja a krajcárt, mielőtt kiadná. Meg is volt mindene, hajléka, ruhája, betevőfalatja mindaddig, amíg az asszonya ivásra nem szánta magát.

De az asszony ivott, Ivott éjjel, ivott nappal s a házba került minden krajcárt pálinkára költötte. Az embere sokat szidta, korholta a 45 éves asszonyt, de a jó szó csak nem fogott rajta. Mikor aztán látta, hogy az asszony nem akar jobb utra térni, józan életet élni, hát egyszer-kétszer jól helyben is hagyta.

Tegnap az asszony újra leitta magát. A korcsmából részeg fővel indult hazafelé, de az utat eltévesztette s hogy-hogy nem az ország-utra tévedt. Az országot azonban hóval volt borítva, csikorgó hideg, erős hófúvás volt. Aztán meg a palinka nagyon a fejébe szállott Vincze Péternének.

Elálmosodott. Ledült szép csendesen az országút hóval fedett árokpartjára s pár perc alatt mélységes alomba merült. És álmában érte utol végzete, úgy halt meg. Reggel a járókelők akadtak rá, de nem tudtak már segíteni rajta. Megfagyott, kiszervenvedt.

Az esetet azonnali jelentették az ügyészségnek, ahonnan a temetési engedélyt táviratilag adták meg.

Színház.

MŰSOR:

Csütörtökön: Jean Jeanette A rokkant huszár népszínmű „C” bérletben.
Pénteken: Rang és mód színmű „A” bérletben.
Szombaton: Nap és Hold operette „B” bérletben.
Vasárnap délután: Cserelányok operette bérletszűnetben.
Vasárnap este: Milliárdos kisasszony operette kis bérletben.
Hétfőn: Virágos csónak színmű „C” bérletben.

* **Jean Janette és Tündérlak magyarhonban.** Két tősgyökeres magyar író darabja kerül előadásra. Jean Jeanette városunk szülötte dr. Farkas Imre jónévű író tollából került ki. Az előadásban a szerző is jelen lesz, hogy megjelensével is növeje kedves kis énekes darabjának fényét. Ez el egyidejűleg kerül előadásra Szigeti Ede örökbecsű népszínműve a Rökkant huszár, melyben a főbb szerepeket Zilahyné, Horváth Kálmán, Báthory, Tallián, Béczy, Szakács adják.

* **Rang és mód.** Holnap, pénteken újból a Rang és mód színmű kerül előadásra, amely legutóbbi alkalommal éiénk érdeklődés tárgyát képezte. A darab főszereplői Lukács Juliska, Csáder Iréa, Báthory Mária, Békés, Szakács, Ternyei.

* **Dobsa Margit,** a Népszínház művésznője vendégfellépte vasárnap este lesz a Milliárdos kisasszony Evi szerepében. A művésznő fellépését általános érdeklődéssel várja a közönség.

* **Nap és hold.** A kedden mutatkozott általános érdeklődés arra indította az igazgatót, hogy a Nap és holdat szombaton újból ez idényben utoljára színre hozza. A szereplők ugyanazok lesznek, mint a keddi előadás alkalmával.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

Az Uránus mai új műsora. 1. Az utolsó nadrág (bohózat). — 2. Ellenséges fivérek (dráma). — 3. A határozékü gyermek (tanulságos). — 4. Ma érkező újdonság. — 5. Ma érkező újdonság. — 6. Műsoron kívül. — 7. A tondoni nagy állatkert (eredeti felvétel, tanulságos). Műsorváltozás fentartva. Előadások kezdete este 6, 7, 8 és 9 órákor. Holnap kitűnő új műsor.

Debrecen vasuti összeköttetéseiről.

A Pasteur-intézet decentralizálása.

Az uradalmi iskolák tanítói.

— február 6.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen város közigazgatási bizottsága tegnap délután ülést tartott, melynek egyik legérdekesebb tárgya az a jelentés volt, melyet a bizottság, mint Debrecen közigazgatási állapotának múlt félévéről szóló jelentését, a minisztériumhoz felterjeszt. Ez a jelentés is azért bírt nagyobb fontossággal, mert ennek kapcsán több igen érdekes indítvány merült fel.

Igy nagyobb jelentőséget lehet tulajdonítani Fejér Ferenc dr. azon két javaslatának, melyekben egyrészt Debrecen számára közvetlen vasuti összeköttetést kér Erdéllyel s a felvidékkel, közelebről Kassával és másrészt kívánja a Pasteur-intézetnek decentralizálását, olyan formán, hogy a vidék nevezetesebb gócpontjain egy-egy Pasteur-intézet létesítsen a belügyminiszter.

Reméljük, hogy Debrecen város érdekének egyik legerősebb harcosa indítványának meglesz a kívánt eredménye.

Igen érdekes volt Csánky Viktor kir. tanfelügyelő, a kiváló pedagógiai tekintélynek felszólalása, a melyből betekintést nyertünk az u. n. uradalmi iskolák tanítóinak nyomoruságos viszonyaiba. A tanítók közös sorsa, a nyomoruság ezen szerencsétleneket százsor erősebben sújtja, mert felfogadni, még felfogadják őket, de nem fizetik, se kellő ellátásban nem részesítik őket, úgy hogy néhány hónapi kioldás után e szerencsétlen diplomás emberek kénytelenek kezükbe venni a vándorbotot.

Elégge nem méltányolható indítványt tett a tanfelügyelő, mikor ez iskolák állami szervezését sürgette.

Az ülésről szóló tudósításunk az alábbi:

Jelen voltak Wessprémy Zoltán főispán elnöke alatt Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Csánky Viktor kir. tanfelügyelő, Bészler Karoly, Körner Adolf, Szabó Kálmán tanácsnokok, Magoss György dr. tisztifőügyész, Fejér Ferenc dr., Csánky János, Szabó Kálmán orsz. képviselő, Eisenmann Oszkár pénzügyig. helyettes, Rekl Antal, Király Gyula tanácsnok, Juhász Igoác, Latinovics Mihály államépítészeti főmérnök, Tüdős János dr., Somogyi Pál, Aczél Géza főmérnök, Tüdős Kálmán dr. főorvos, Kocsár Gábor dr.

Vasuti összeköttetést!

Wessprémy Zoltán főispán délután 3 órákor nyitotta meg az ülést, mely után Vecsey főjegyző felolvasta a város közigazgatási állapotáról szóló fél éves jelentést, melyet a város a minisztériumhoz terjeszt fel. A jelentéshez először Fejér Ferenc dr. szólal fel Fejér Ferenc a debreceni közös katonai kórház állapotát teszi szóvá. Előadja, hogy a villamos telep közigazgatási bejárásnál önkéntesen szemokba öltött a kórház ronda épülete, amely türethetetlen büzt terjezt maga körül. Kéri, vegyék be a felterjesztésbe azon kívánságokat, hogy a kórházat újjá építsék. Indítványozza továbbá, adjanak kifejezést azon kívánságoknak, hogy a Pasteur intézetet decentralizálják s a vidék nevezetesebb gócpontjain létesítsenek egy-egy Pasteur-intézetet. Ezt indokolta teszi a a veszett kutvák garázdálkodásának igen gyakori esete. Továbbá azon sérelmet óhajtja a felterjesztésbe belevetetni, hogy Debrecen gyorsvonat nem érinti, továbbá, hogy Erdéllyel és Kassával, illetőleg a felvidékkel nincs közvetlen összeköttetésünk.

Ezen hiányok orvoslását kérni kell az illető minisztériótól.

Végül azt javasolja, hogy miután a jelenlegi drágaság egyik oka pénzrendszerünkben gyökerezik, hívja fel a bizottság a miniszter figyelmét arra, hogy a 2 és 20 filléreséket s 2 koronásokat vonja be s helyettesítők 1, 5, 10 és 50 filléreséket veressen.

Kovács József polgármester előadja, hogy az új katonai kórház építése tervbe van véve, a költségeket már megszavazták rá és most a kórház tervezetén dolgozik a mérnöki hivatal.

Wessprémy Zoltán főispán hivatkozik arra, hogy a feléves jelentések kapcsán tett előterjesztések, vagy javaslatok sobasem találtak meghallgatásra a minisztériumban, ezért nézete szerint jobb volna, ha azokat külön indítványként terjesztenék fel.

A bizottság ilyen értelemben határoz és elfogadja Fejér Ferenc dr. indítványát.

Szabó Kálmán országgyűlési képviselő előadja, hogy az irni és olvasni nem tudók legnagyobb része a tanyai lakosok közül kerül ki, mert a tanyai gyerekeket nagyon elhanyagolják. Arra nagy súlyt kellene helyezni, hogy a tanyai gyerekek kellő oktatásban részesüljenek. Miután azonban lehetetlen mindenütt tanyai iskolát felállítani azt kellene kérni a minisztériótól, hogy hozza be a tanyákon a vándortanító rendszert.

Wessprémy Zoltán főispán kifejti, hogy a tanyai iskolák kérdését helyesen oldotta meg a kultusz miniszter Debrecenben. Eddig felállítottak 10-et és a jövőben szaporítani fogják. A vándortanítók alkalmazását nem tartja helyesnek.

Az uradalmi iskolák tanítói.

Csánky Viktor kir. tanfelügyelő Debrecenben nem tartja szükségesnek a vándortanítók alkalmazását, mert itt a tanyai iskolák céljainak tökéletesen megfelelnek. Kijelenti, hogy a vándortanítók nem váltak be. Már több ízben próbát tettek velök de nem váltak be. A minisztériumban most tanyai konviktusok létesítése van tervbe véve. Ezekkel inkább lehet célt elérni. Szükségesnek látja az uradalmi iskolák államiig való szervezését. Ugyanis egyes uradalmakban felfogadnak tanítókat, akik 2-3 hónap mulva

BUTOR-

KIALLITÁST nyitottam a legjobb készítésű butorokból. Gyönyörű választék látható ebédli, szalon hálószoba és egyéb butorokban, melyek a legolcsóbb árakban kaphatók: **WEISZGYULA kárpitos és díszítő** butorraktárában **Széchenyi-utca 19. szám.**

kénytelenek megválni a helyökről, mivel vagy nem fizetik őket, vagy pedig megfelelő ellátásban nem részesülnek.

Ezután a közigazgatási bizottság a felmerült pótló indítványokkal elfogadta a fél-éves jelentést.

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412.

Megint a templombetörő.

Brykozynszky Bécsben.

Betörés a Szent István templomba.

— február 6.

(Saját tudósítónktól.) Brykozynszky Franciszék—Michna Janos—Pilch István, a három nevű vakmerő templomfosztogató megint hallat magáról. Ez alkalomból azért esik szó róla, mert most már a bécsi rendőrség is körözött, keresi viágsze te.

Egy megkeresés érkezett tegnap a debreceni rendőrséghez, melyben a bécsi rendőrség a hírhedt betörő fényképét, személy-leírását kéri.

Hogy ezekre miért van a bécsi rendőrségnek szüksége, azt megmagyarázza a megkereséshez csatolt körözvény. Ezelőtt 14 évvel történt, hogy a bécsi Szent István templomban levő Szent Antal perselyét feltörték és annak tartalmát, több ezer koronát elloptak.

A betörők hárman voltak, de csak ketőjüket sikerült elfogni, a harmadik azonban a lopott pénzzel megszökött. A két elfogott rabot elítélték, de azok bevallották, hogy megugrott társuk Michna Janos volt.

A két rab már rég leülte büntetését, kiszabadulásuk után tisztességes életet kezdtek, csak Michna Jánossal nem számolt még le az igazságszolgáltatás. Mikor Michna innen megszökött, a rendőrségi körözvényt Bécsbe is elküldték, ahol valakinek eszébe jutott a díszes betörő neve.

Igy aztán Brykozynszky előtt most egy egész szép kis ut áll. Leülte először itt Debreczenben a templombetörésért kapott 1 évi fogazbüntetését és azt, amit még szökéséért fog kapni.

Aztán elviszik Nyiregházára, ahol az ottani betöréseikért ülnek törvényt felette. Az ott kapott büntetés kitöltése után Lembergbe viszik, ahol még 9 év leülésével ados. Aztán ha az onnan való elszökésért is megbüntetik, úgy 25--30 év múlva majd Bécsbe fogják vinni, hogy a Szent István templom feltöréséért bűnhődhesen.

Bizony így lesz az, mert most nagyon ügyelnek rá, nem fog megszökhetni. Mire összes büntetését leülte, agy ember lesz s nem fog senki sem félni tőle.

— **Főispáni vacsora.** Wespriény Zoltán, Debreczen város és Hajdúvármegye köztisztviselőiben álló népszerű főispánja tegnap este vacsorát adott a városi közigazgatási bizottság tagjainak tiszteletére.

— **Színházi bizottsági ülés.** Kovács József polgármester holnap délután fel 6 órára zárt ülésre hívta össze a színházi bizottság tagjait.

— **A közkórház új segédorvosa.** Wespriény Zoltán főispán Berencsy Zoltán dr.-t a debreceni közkórház segédorvosává nevezte ki.

— **Bodor Aladár iparművészeti tervező** a napokban le fog telepedni Debreczenben. A főmester művész dekoratív kézimunka, lakásberendezés és bútorterveket fog készíteni s lesz az iparművészeti kiállítás egyik rendezője is.

— **Mozgalom egy postahivatalért.** Materny Károlyné és társai beadványt intéztek a közigazgatási bizottsághoz, melyben kérik, hogy a Hajó utcán új postahivatalt állítsanak fel.

— **Katonai utóállítás.** Tegnap délelőtt Katonai utóállítás volt a Pavillon lak-tanyában Szabó Kálmán tanácsnok elnöke alatt álló bizottság előtt. Az utóállításra több apát és hadkötelest állítottak elő.

— **Jogásznök választás.** Vásáry István 3 jh., akit oly nagy lelkesedéssel választott meg az ifjuság ez évi jogásznöknek, lemondott az állásáról s el is távozott az Akadémiáról. Most a félév kezdetével megindult a kombináció és jelölés e díszes állásra. Az ifjuság még ez ideig nem határozott érdemileg e kérdésben, de jelöltek Takács Andor 4 jh. és Nagy Jenő 3 jh. emlegetik.

— **Hangverseny a Bika disztermében.** A Szent László-dalgyűjtő folyó évi március elsején tartja ez évben első, nagyszabású hangversenyt a „Bika”-szálló disztermében, melyre már nagyban is foly-nak az előkészületek. Városunk bájos leányai, asszonyai, mintegy százan, vállalva fáradoz-nak az est sikere érdekében, amely siker bizonyára méltó is lesz a dalegyütet eddigi, valóban uttörő működéséhez. A műsor igen élvezetes és választékos lesz. A Wilson nővérek több külföldi táncot fognak bemu-mutatni. Ezen táncok eddig Debreczenben nem voltak láthatók, hisszük, hogy méltó szenciációt fognak kelteni. Egyébként, mint halljuk, a nővérek külföldi köruton is be fogják csudaszép táncukat mutatni. — Igen sikerült szám lesz a Motesiczky Stefike szavalata is s általában a programun többi száma is ritka érdekes számból fog állani. A hangversenyt tea estély, virág esata s tánc fogja követni; a meghívók a jövő hét elején fognak szét küldetni, jegyek azonban már válthatók Kontsek Géza és Pinter Gusztáv urak üzleteiben a Kossuth és Piac-utcán.

— **Elmaradt előadás.** A Szabad Iskola mai előadása (A szocializmusról) elmarad, az ipartestület disztermében ugyanis előjárósági ülést tartanak. A hirdetett elő-adást azonban a jövő hét egyik napján meg fogja tartani dr. Kovács Gábor jogtanár s arról értesíteni fogja a közönséget a Szabad Iskola vezetősége.

— **Kollégiumi hírek.** Február elsején hivatalosan megkezdődött az akadémia mindkét szakán a második félév. Eröss Lajos ez évi akadémiai igazgató nyitotta meg elsején, szombaton délelőtt tíz órakor az akadémiai VI. számú teremben a félévet. Ekkor történt a pályázatok kihirdetése is, mely szerint a Hatvani pályázat nyertese Herpay Gábor 2. th. lett. A Keresztési—Deák I. alapítvány kamataiból jutalmazták Weisz Sámuel 3. jh. és Uzonyi György 3. jh. munkáit. A Váradi—Szabó-alapítvány kamataiból hirdetett pályázat nyertese Fekete János 4. th. A Bul-yovszky-díj felét Szabó I. 2. th. nyerte. A Márk Endre-alapítvány nyertese a történelmi kérdésre 5 pályamunka közül Tarnóczy Lajos 3. th. Mellette megdicsérték Kerekes Béla 4. th. és Radó László 1. jh. pályamunkáit. A Szikszay Dániel-díjat Szabó István nyerte, míg Nagy Ferenc 1. th. művét megdicsérték. Ugyanekkor kihirdették a jövő évi pályáteleket is.

— **Elégett ökrök.** A hajduhadházi Wohl Adolf-féle tanyán nagy tűz pusztított tegnap délután. Leégett egy istálló s a tűzben elpusztult 3 darab ökrök is.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Szabó István városi adópénztáros nejével Rab Arankával, Ákos és István fiaival, Szabó Ferenc nejével, Klára és Ferenc gyermekeivel számos rokonság nevében is mély fájdalommal tudatják felejthetetlen jó anya, nagynya, anyósna és rokonna özv. Szabó Józsefné született Ujfalu-sy Jusztinának folyó hó 4-én, délután 2 órakor, életének 79 ik, özvegységének 7-ik

évében történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi maradványai folyó hó 6 án, délelőtt 10 és fél órakor a Morgó utca 8. sz. háznál tartandó ima után a Varad-utcai temetőben fog eltemettetni.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelenteték be: Özveggy Szabó Józsefné ref. 79 éves, Grünfeld Dezső izr. 21 napos, Varga Sándor ref. 1 éves, Erdélyi Ferenc rom. kath. 42 éves, Terdik Eszter ref. 18 éves.

— **Talaltatott** egy összehajlós kulcs, egy bunda, egy szűr, egy szőr kékításká. Igazolt tulajdonosa átveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál.

Mulatságok.

— **A függetlenségi kör mulatsága.** A debreceni függetlenségi kör f. hó 22 én tartja szokásos téli táncmulatságát a „Bika” disztermében. A rendezőbizottság mindent megtesz, hogy a függetlenségi kör báljához fűződő jó hírnév az idén is valóra váljék. A meghívókat most küldözik szélyel. Akik tévedésből meghívót nem kapnak, de arra igényt tartanak, forduljanak a kör Csapó-utcai helyiségében levő rendezőbizottsági irodához.

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsió azonnal használandó. A Scott-féle Emulsió nemesak a beteg testrészeket gyógyítja, hanem egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek. A

Scott-féle Emulsió

specifikus megbízható szer mindennemű tüdőbaj

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT féle módszer védjegyét — a halászt kérjük figyelembe venni.

ellen és nemesak biztos szer, hanem a legolcsóbb is. Nagyfokú gyógyító- és táp-ereje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb, legtisztább és leghatásosabb anyagokat, melyek egyáltalán beszerezhetők, veszik továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti felülmulhatatlan Scott-féle előállítási mód folytán nemesak izletes, hanem rendkív. könnyen emészthető is.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Távirat és telefon.

A katonatisztek fizetése.

Bécs, február 5. A katonatisztek fizetés-rendezési ügyében a magyar és az osztrák delegátusok között kompromisszum jött létre.

Ujabb gyilkosság Lisszabonban.

Lisszabon, február 5. Az új hadügyminisztert ma délután meggyilk-ták. A gyilkosok elmenekültek.

Megsebesült trónörökös.

Belgrád, február 5. György szerb trónörökös vadászfegyverét, amiért az esütőtköt mondott mérgében egy fához csapta. A fegy-ver elsült és a golyó a trónörökös lábába furódott. A seb súlyos, de nem veszélyes.

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

Naponta friss SZIMON-féle
Szultán-keverék
Pörkölt-kávé
 1. számú kilója K. 5.—, 2. sz. kl. K. 4:60, 3. számú K. 4.—, 4. számú K. 3:20, 5. számú K. 2:80. Pörkölésre csakis a legkiválóbb és tiszta izü kávékat használom. Vidéki rendeléseknél csomagolás ingyen; 5 klg. vételnél bérmentve.
Szimon István
 főüzlet: BUDAPEST, Váci-körút 12. Fiók üzletek: Váci körút 60., Teréz-körút 23

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk
Egger mellpasztilái
 az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. — Doboza 1 és 2 korona. Próbadozoz 50 flér. Fő- és szétküldési raktár: „Nádor“ gyógyszer-tár Budapest, VI., Váci-körút 17. Kapható Debreczenben Balázs Ödön, L. Kovách Nándor, Koczián Dezső Mihálovits Jenő, Muraközi László, Radakovits Géza, dr. Rotschnek V. Emil Mauthner Alfréd Tóth Béla gyógyszerészeknél.
 Eljert! Egger mellpasztilla-csakhamar meggyógyított!

Tüzifa eladás.
 A székhelyi uradalomnál 1906—7. vágásu elsőrendű eserhasáb tűzifa wagonként (100 q) Apát-kereszturi állomásnál kocsiba rakva 130 (egyszázharminc) koronáért eladó.
 A vasuti fuvardíj kocsinkint Apátkereszturi állomástól Bihardiószegig kor. 18:74, Gyapolyig 21:74, Paptamásiig 23:74, Biharig 26:74, Nagyváradiig 30:74, Debreczenig 34:74, Szoboszlóiig 39:74, Kabáig 45:74, Püspökladányig 50:74, Karezagig 53:74, Kisujszállásig 58:74, Mezőkeresztesig 37:74, Berettyó-Ujfaluig 40:74, Báraúdig 47:74, Cséffaiig 42:74, N.-Szalontáig 45:74, Sarkadig 50:74. Gyuláig 53:74, B. Csabáig 58:74, Horgosig 85:74, Szabadkáiig 90:74, Zomborig 102:74, Érselindig 17:74, Érmihályfalváig 22:74, Nyirábrányig 29:74, Vámos-Péresig 29:74, Hajduhadház 39:74, Ujfehértó 45:74, Császárszállás 47:74, Nyiregyháza 47:74.
 A rendelések a székhelyi uradalom számtartó hivatalához intézendők és pedig az összeg előleges megküldése mellett. 1185

Muschong-Buziásfürdői
SZÉNSAV-MŰVEK
 Újonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szén-savat
 világhírű buziásfürdői szén-savforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek egyéb iparcélokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szén-savval.
 Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!
Buziásfürdő ásvány- és gyógyvizek
 1/4 és 1/2 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz! Felvilágosításal készségesen szolgál
Muschong-buziásfürdői szén-savművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn. Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18. sz.
 Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

Szabadalmazott szükségleti cikk
vezérképvisellete
 agilis cégnek átadatik. Ajánlatokat „Vezérképvisellete“ jelige alatt Goldberger A. V. hirdetési iroda Budapest, IV., Molnár-utca 38. továbbít.

Muiracithin
 Számtalan orvos és tanár használja az idelőlotti elgyengülésnél az általuk fényes eredményt elért
MUIRACITHINT.
 Miután az ártalmos anyagoktól mentes, anélkül, hogy mellékhatással lenne, ezért sok esetben mint Nerventonicum az embereknél azonnali eredményt ért el.
 A Muiracithin több elsőrendű klinikán tudományosan kipróbáltatott és több tekintélyes orvos megdicsérte.
 Orosi rendeletre minden gyógytárban kapható. Utasítás ingyen és bérmentve küldetik. — Vezérképviselő Ausztria—Magyarország részére: **Hirschen-Apotkeke, Vlen VII. Westbahnstrasse 19.** — Gyár: **Handelsgesellschaft Noris Zahn & Cie., Berlin C. 40.**

Meghívó.
Az Általános Takarékpénztár Részvénytársaság
 II. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT 1908 február hó 23-án délelőtt 10 órakor tartja Debreczenben saját helyiségében (Piac-utca 32. sz.), melyre az intézet részvényeseit tisztelettel meghívja az igazgatóság.
 Tárgysorozat: 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 3 részvényes kijelölése.
 2. Az 1907. évi zárszámadás és mérleg megállapítása.
 3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
 4. A tiszta nyereség felosztása iránti határozat.
 5. Az osztalék kifizetése iránti határidő megállapítása.
 6. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
 7. Az alapszabályok 1., 16., 18., 42. és 56. §-ának módosítása.
 8. Az üresedésben levő 5 igazgatósági tagsági hely betöltése 3 évre.
 9. 1 felügyelő-bizottsági póttag választása 2 évre.
 10. Esetleges indítványok tárgyalása.
 FIGYELMEZTETÉS: Az évi mérleg, valamint az erre vonatkozó összes mellékletek az intézet helyiségében az üzleti órák alatt részvényeseink által megtekinthetők.
 A közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, melyek a közgyűlést megelőzőleg legalább 30 nappal az igazgatósághoz írásban beadták.
 A közgyűlésen szavazati jogát csak oly részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye legkésőbbben a közgyűlést megelőző év utolsó napjáig nevére iratott és a társaság részvénykönyvébe be lett vezetve.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik. ○ ○ ○

Jó karban levő különféle használt butorok eladó. Arany János-utca 2. szám. II. emelet, ajtó 7.

Egész ház

egy lakással május hó 1-re bérbe kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás és udvar a Tóczós-kertben a Wohl Miksa-féle földjével együtt kiadó 1908 május 1-re. Értekezhetni dr. Tervey Tamás ügyvéd tulajdonosnál Piac-u. 73. (1355)

Jó forgalmu üzlet T.-Lökön a fő-utcán 20 éve fennálló divatáru, fűszer- és vegyes üzletet, trafik és italmérési engedéllyel egy üzlet mint lakási berendezésekkel, kedvező feltételekkel családi körülmények végett azonnal átadom. Bővebb felvilágosítást nyerhet a tulajdonosnál Friedmann Márton T.-Lök. 1290.

Villamos világitást

és erőátvitelt legjutányosabban és szakszerűen rendez be a Debreceni Első Elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. FÖLDVARI L. Kossuth-utca 1. sz. Telefon 168.

3 szobás lakást keresek azonnali beköltözésre. Cim Fenyő, Zugó-utca 6. szám.

Kitűnő kocsmá vegyes kereskedéssel, trafikál, mézarszakkal biharmegyei nagyközségben olcsón eladó. Felvilágosítás Gottliebnernél Debreczen Halköz 4.

Eladó ház. Kossuth-utca 69. számú ház 30 köblös ondódi földdel és tanyával, vagy ezek nélkül azonnal és kedvező feltételek mellett. Bővebbet Széchenyi-kert 48. sz. alatt Papp László tulajdonossal.

Fiatl házaspár, kik egy jónevű grófnál hosszabb ideig szolgáltak, megfelelő állást keresnek. A feleség szakácsnének vagy gazdaszónynak alkalmazható. A férj elfogad irodaszolgái vagy pénzbeszédő állást is, esetleg óvadékkal. Cim a kiadóban.

Május 1-re 3-4 szobás, fürdőszobás modern lakást keres gyermektelen házaspár. Sürgős értesítés! Cim a kiadóban. 1263

Butor garnitúra, íróasztal, pipatartó, tükrök, képek, matracok eladó Arany János-utca 2. II. emelet, ajtó 7. 1337

Pénztárnoknőnek esinos, fiatal leány felvétetik február 6-ra Mauthner Alfréd gyógyszeriarában. Piac-utca és Szent Anna-utca sarkán.

Utcai**lapelárusítók**

felvétetnek a kiadóhivatalban: Debreczen, Arany János-utca 2. sz.

A Mezőgazdasági Bank

mint szövetkezet. DEBRECZEN, Piac-u. 38. sz. (főposta mellett).

Kölcsönöket

folyósít kezességi jótállás, betáblázás, életbiztosítási kötvény vagy értékpapir fedezet mellett.

Debreczen 1908 január hó.

Az igazgatóság.

Dalmatin a legjobb rovar és féregirtó 20, 30 és 50 f. szab. dobozban.

Dalmatin takarékoság szempontjából rendkívül célszerű és a gummi-fecskendőt fölöslegessé teszi. Használatban kitűnő hatásáért és egyszerű kezeléséért kedveltségnek örvend.

Dalmatin minden fűszer-kereskedésben kapható. ○ ○ ○ ○ ○
Főlerakat: 531

Stella vegyészeti-gyár ○ ○

LEDERMANN D. Budapest, VII. Ne-felejts-utca 39.

Villamos világitás és erőátvitel.

Fényes világitás a dr. Wolfram lámpákkal. Lakások, kávéházak és vendéglők, üzletek, kirakatok részére. Berendezések szolid és a legkiválóbb szakszerűséggel készülnek. T. c. megrendelőimnek a Dr. Just Wolfram lámpákat félárban adom. A legjobb hazai gyártmányu Motorok nálam rendelhetők meg. Telefon, szobacsengő bevezetések jutányos áron 802

Fazekas Imre

Villamos-Világitási és Erőátviteli Vállalat, az egyesült izzólámpa villamossági r. t. képviselője. Iroda és raktár Piac-u. 77. Telefonsz. 567.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Donogan és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Oriási szőnyegraktár.

Függönyök, ágy- és asztalterítők, linoleum, bőrvásznak, flanel takarók.

Valódi perzsa szőnyegekben óriási választék!

1267

Villamos-világitási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágitótetek, csillárok és szerelvények dus választéka. Telefon szám: 568 1063

Aki olcsón akar vásárolni, keresse fel most az

Ott Károly

utóda üzletét KOSSUTH-UTCA, a városház alatt. — Csipkék, szalagok, női pipere és bélésárúk, ruhadíszek, kézimunka-kellékek, férfi-íngék és nyakkendők, virágok, divatpárnák, alsószyonyák, harisnyák és szabókellékek rendkívül olcsó le-szállított árak mellett. ○

Ott Károly

u.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ojtásokat, heréléseket, tu-

berkulinozási eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiókat.

Debrecen, Csapó-u. 30. Telefon 558. szám.